

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
23.01.2023. – 27.01.2023.

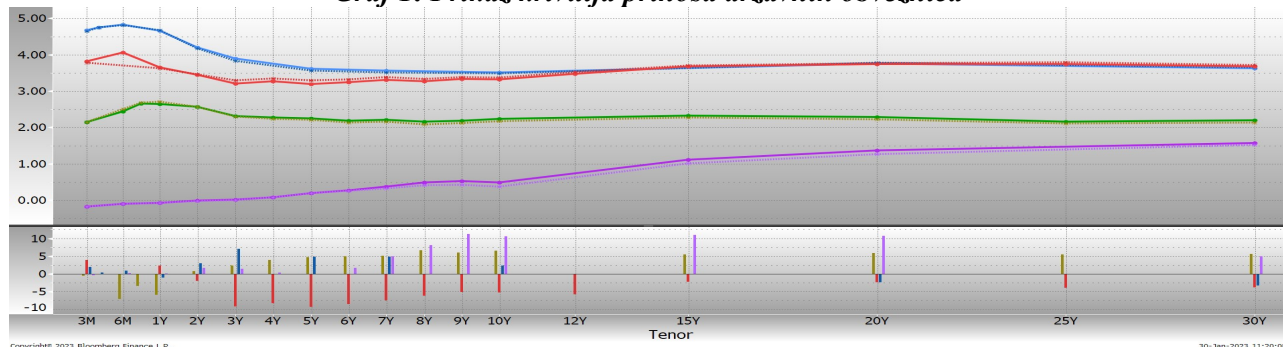
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona		SAD		Velika Britanija		Japan	
	20.1.23	27.1.23	20.1.23	27.1.23	20.1.23	27.1.23	20.1.23	27.1.23
2 godine	2.58	2.58 →	4.17	4.20 ↗	3.49	3.47 ↘	-0.02	0.00 ↗
5 godina	2.21	2.26 ↗	3.56	3.61 ↗	3.30	3.20 ↘	0.20	0.20 →
10 godina	2.18	2.24 ↗	3.48	3.50 ↗	3.38	3.32 ↘	0.39	0.49 ↗

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi	
	20.1.23	27.1.23
3 mjeseca	2.187	2.190 ↗
6 mjeseci	2.506	2.435 ↘
1 godina	2.729	2.668 ↘

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 27.01.2023. godine (pune linije) i 20.01.2023. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Iako je u utorak i srijedu došlo do pada prinosa obveznica eurozone, od sredine sedmice prinosi su povećani nakon što je veći broj zvaničnika ECB potvrdio da nema namjeru da se zaustavlja sa započetim ciklusom povećanja kamatnih stopa. Većina je bila mišljenja da je potrebno nastaviti sa povećanjem kamatnih stopa od po 50 baznih poena na naredne dvije sjednice u februaru i martu. Predsjednik Deutsche Bundesbank Nagel je upozorio na to da ECB ne treba biti zadovoljna sa inflacijom, te bi mogla da nastavi sa povećanjem kamatnih stopa u II kvartalu. U četvrtak je nastupio period tišine za zvaničnike ECB zbog sjednice koja se održava ovog četvrtka. Prema istraživanju Bloomberg, provedenom u periodu od 20. do 25. januara, ekonomisti očekuju da će ECB povećati kamatne stope još dva puta za po 50 baznih poena, te da će nakon toga usporiti sa povećanjem (za 25 baznih poena) i onda zadržati kamatnu stopu na depozite na nivou od 3,25% otprilike godinu dana. Očekuju da će snažnija ekonomija nakon toga pokrenuti seriju manjih smanjenja kamatnih stopa po 25 baznih poena počevši od juna 2024. godine. Više od polovine od 47 učesnika ovog istraživanja smatra da ECB za sada kasni sa borbom protiv inflacije. Posmatrano na sedmičnom nivou, prinosi njemačkih obveznica srednjeg i dužeg roka dospijeća su povećani između 5 i 6 baznih poena, dok su prinosi italijanskih obveznica povećani između 6 i 10 baznih poena. Ministarstvo finansija Njemačke je snažno odbacilo prijedloge o emisiji novog ujedinjenog duga na nivou EU, navodeći da takav potez, koji ima podršku Francuske i predsjednika Evropske komisije Michela, nije

potreban i da bi poslao pogrešan signal tržištima. Dalje je obrazloženo da bi u vremenima rasta kamatnih stopa i visoke inflacije EU morala poslati signale finansijske stabilnosti, a ne signale za instrumente duga, te da bi u tom slučaju novi dug doveo do gubitka povjerenja na međunarodnim finansijskim tržištima, a bilo bi i u suprotnosti sa mjerama monetarne politike ECB koje imaju za cilj da ukrote inflaciju. Agencija za dodjelu kreditnog rejtinga Moody's očekuje da će Njemačka, Italija i Slovačka u ovoj godini zabilježiti nivo GDP-a od prije pandemije, te da će ova regija biti suočena sa „blagom recesijom“.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Indeks povjerenja potrošača – EZ (prelim.)	JAN	-20,0	-20,9	-22,2
2.	PMI kompozitni indeks – EZ (prelim.)	JAN	49,8	50,2	49,3
3.	PMI indeks prerađivačkog sektora – EZ (prelim.)	JAN	48,5	48,8	47,8
4.	PMI indeks uslužnog sektora – EZ (prelim.)	JAN	50,1	50,7	49,8
5.	Monetarni agregat M3 – EZ (G/G)	DEC	4,6%	4,1%	4,8%
6.	GfK indeks povjerenja potrošača – Njemačka	FEB	-33,3	-33,9	-37,6
7.	Ifo indeks poslovne klime – Njemačka	JAN	90,3	90,2	88,6
8.	Ifo indeks očekivanog povj. investitora – Njemačka	JAN	85,3	86,4	83,2
9.	Indeks ekonomskog povjerenja – Italija	JAN	-	109,1	107,9
10.	Indeks povjerenja potrošača – Italija	JAN	102,5	100,9	102,5
11.	Industrijske prodaje – Italija (G/G)	NOV	-	11,5%	12,5%
12.	GDP – Španija (Q/Q) prelim.	IV kvartal	0,1%	0,2%	0,2%
13.	Proizvođačke cijene – Finska (G/G)	DEC	-	14,5%	18,8%
14.	Proizvođačke cijene – Španija (G/G)	DEC	-	14,7%	20,5%
15.	Stopa nezaposlenosti – Španija (Q/Q)	IV kvartal	12,40%	12,87%	12,67%
16.	Ukupan broj nezaposlenih – Francuska (Q/Q)	IV kvartal	-	2.834.000	2.946.100
17.	Stopa nezaposlenosti – Finska	DEC	-	6,7%	5,9%

SAD

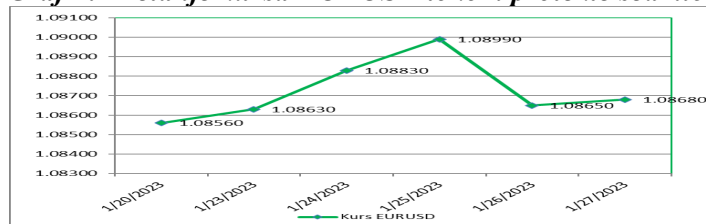
Prošlosedmično objavljivanje podatka o stopi rasta američke ekonomije iznad očekivanja u IV kvartalu prošle godine, kao i djelimično pozitivnih podataka sa tržišta rada, te očekivanog usporenja rasta indeksa potrošačkih cijena je pozitivno uticalo na finansijsko tržište u SAD. Prinosi na američke državne obveznice su tokom prošle sedmice zabilježili rast, koji je više bio izražen na srednjem dijelu krive. S druge strane, navedeni podaci daju prostor Fedu da na narednim sjednicama uspori tempo povećanja referentne kamatne stope. Predsjednica Feda iz Kansas Sitija George je istakla kako su zvaničnici Feda stava da portfolio vrijednosnih papira treba uključivati aktivu koju izdaje Ministarstvo finansija SAD, a ne MBS-ove, odnosno obveznice koje kao kolateral imaju hipotekarne kredite. George je napomenula da Fed trenutno drži oko 2,6 biliona USD MBS-ova kao dio svog portfolija vrijednosnih papira od oko 8 biliona USD, a što je otprilike četvrtina ukupnog MBS tržišta. Tržišni učesnici su u iščekivanju odluka sa sjednice FOMC-a koja će se održati sredinom ove sedmice.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	PMI indeks prerađivačkog sektora P	JAN	46,0	46,8	46,2
2.	PMI indeks uslužnog sektora P	JAN	45,0	46,6	44,7
3.	MBA aplikacije za hipotekarne kredite	21. jan	-	7,0%	27,9%
4.	Veleprodajne zalihe (M/M) P	DEC	0,5%	0,1%	0,9%
5.	Porudžbine trajnih dobara (prelim.)	DEC	2,5%	5,6%	-1,7%
6.	GDP (Q/Q) godišnje – (prelim.)	IV kvartal	2,6%	2,9%	3,2%
7.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	21. jan	205.000	186.000	192.000
8.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih	14. jan	1.658.000	1.675.000	1.655.000
9.	Lični prihodi	DEC	0,2%	0,2%	0,3%
10.	Lična potrošnja	DEC	-0,2%	-0,2%	-0,1%
11.	PCE deflator (G/G)	DEC	5,0%	5,0%	5,5%
12.	Indeks raspoloženja potrošača Un. iz Mičigena F	JAN	64,6	64,9	59,7

USD je deprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURUSD zabilježio rast sa nivoa od 1,0856 na nivo od 1,0868, što predstavlja sedmični rast od 0,11%.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Ekonomska aktivnost privatnog sektora je tokom januara zabilježila izraženo usporenje za što biznisi uglavnom krive visoke kamatne stope BoE, štrajkove i slabu tražnju kupaca koja dodatno usporava. Preliminarni podaci za PMI indeks prerađivačkog sektora su pokazali da je u ovom sektoru došlo do blagog unapređenja aktivnosti. PMI kompozitni indeks je u januaru smanjen na 47,8 poena sa prethodnih 49 poena. Ovo je najniži podatak od januara 2021. godine. Slabiji podaci PMI indeksa u odnosu na očekivane pojačavaju rizike recesije, smatraju ekonomisti iz S&P Global.

Tržišni učesnici sada očekuju da će BoE krajem ove godine ipak smanjiti referentnu kamatnu stopu kako bi podstakla ekonomiju koja trenutno usporava. Očekuje se da bi smanjenje kamatne stope krajem godine moglo iznositi 0,25%. Ipak, za narednu sjednicu BoE koja je planirana za 2. februar i dalje se očekuje da će referentna kamatna stopa biti povećana, prije nego dostigne vrhunac od 4,50% tokom ljeta tekuće godine.

Ministar finansija Velike Britanije Hunt je obećao da će se pozabaviti slabom produktivnosti i visokom inflacijom uz post Brexit reforme kako bi se podstakao rast, ali je signalizirao da će se držati povećanja poreza, što je naišlo na neodobranje od strane nekih zakonodavaca Konzervativne partije. Hunt ističe da povjerenje u budućnost počinje od iskrenosti prema sadašnjosti te se ne treba bježati od najvećeg izazova sa kojim se ekonomija suočava, a to je loša produktivnost.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Pozajmice javnog sektora (u mlrd GBP)	DEC	23,2	26,6	18,8
2.	PMI prerađivački sektor P	JAN	45,5	46,7	45,3
3.	PMI uslužni sektor P	JAN	49,5	48,0	49,9
4.	PMI kompozitni indeks P	JAN	48,8	47,8	49,0
5.	PPI ulazne cijene u proizvodnju (G/G)	DEC	-	16,5%	18,0%
6.	PPI izlazne cijene proizvodnje (G/G)	DEC	-	14,7%	16,2%

Tokom protekle sedmice GBP je deprecirala u odnosu na EUR, pa je kurs EURGBP zabilježio rast sa nivoa od 0,87564 na nivo od 0,87743. GBP je deprecirala i u odnosu na USD, pa je kurs GBPUSD smanjen sa nivoa od 1,2397 na nivo od 1,2382.

JAPAN

U posljednjem izvještaju Kabineta Vlade Japana smanjena je projekcija rasta ekonomije Japana u januaru, prvi put u posljednjih 11 mjeseci, pošto su pandemija i usporavanje globalne potražnje za tehnologijom naštetili izvozu, posebno u Aziji. Navedeno je da se „ekonomija umjereno oporavlja, ali je u posljednje vrijeme primjećena izvjesna slabost“. Vlada očekuje da će se ekonomija Japana, koja je treća po veličini na svijetu, razvijati u budućnosti, ali da se ipak treba posvetiti potpuna pažnja uticaju širenja Covid19 nakon što su ukinuta stroga vanredna ograničenja.

BoJ je saopštila da će po drugi put finansijskim institucijama produžiti petogodišnje zajmove uz kolateral, nakon što je tokom ovog mjeseca pojačala operacije snabdijevanja sredstava kako bi zaštitila svoju politiku kontrole krive prinosa. Pomenuto naglašava odlučnost BoJ da obuzda tržišne špekulacije o

kratkoročnom povećanju kamatnih stopa zbog prevelikog povećanja prinosa na obveznice. Iz BoJ je saopšteno da će provesti operaciju ponude petogodišnjih kredita od 1. februara, kada će biti objavljen i iznos kredita koji se nudi. Inače, saopštenje je uslijedilo nakon što se rast prinosa na desetogodišnje državne obveznice u petak povećao blizu gornje granice BoJ od oko 0,5%, djelimično na osnovu podataka koji pokazuju da je inflacija u Tokiju dostigla skoro 42-godišnji maksimum.

MMF je saopštio da bi BoJ trebalo da dozvoli da se prinosi na državne obveznice kreću fleksibilnije, kao i da bude spremna za brzo povećanje kratkoročnih kamatnih stopa ukoliko se materijalizuju „značajni” rizici rasta inflacije. Nakon godišnjih konsultacija sa BoJ, MMF je saopštio da ultrastimulativna monetarna politika ostaje odgovarajuća budući da će se inflacija vjerovatno smanjiti ispod ciljanog nivoa od 2% do kraja 2024. godine, osim ukoliko se plate značajno povećaju.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni
					period
1.	PMI indeks prerađivačkog sektora P	JAN	-	48,9	48,9
2.	PMI indeks uslužnog sektora P	JAN	-	52,4	51,1
3.	Kompozitni PMI indeks P	JAN	-	50,8	49,7
4.	Prodaja širom zemlje (G/G)	DEC	-	4,0%	4,5%
5.	Vodeći indeks F	NOV	97,6	97,4	98,6
6.	Koicidirajući indeks F	NOV	99,1	99,3	99,6
7.	Indeks prerađivačkih cijena uslužnog sektora (G/G)	DEC	1,6%	1,5%	1,7%
8.	Porudžbine mašinskih alata (G/G) F	DEC	1,0%	0,9%	-7,7%
9.	Stopa inflacije - Tokio (G/G)	JAN	4,0%	4,4%	3,9%

JPY je tokom protekle sedmice deprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURJPY zabilježio rast sa nivoa od 140,68 na nivo od 141,15. JPY je deprecirao i u odnosu na USD, te je kurs USDJPY zabilježio rast sa nivoa 129,60 na nivo od 129,88.

NAFTA I ZLATO

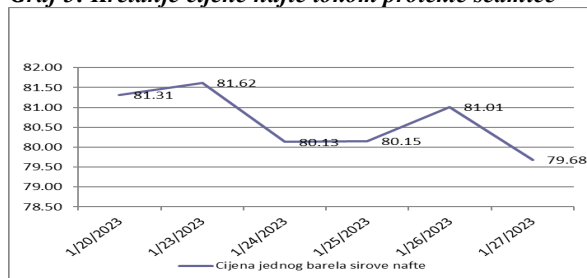
Na otvaranju tržišta nafte u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 81,31 USD (EUR 74,90).

Početkom sedmice cijena nafte je povećana, uglavnom pod uticajem očekivanog ekonomskog oporavka najvećeg uvoznika nafte, Kine. Narednog dana cijena ovog energenta je smanjena nakon objavljenog izvještaja OPEC+ u kojem nisu navedene preporuke za promjenu proizvodnje na sastanku koji se održava 1. februara. Blagi rast cijene zabilježen je u četvrtak pod uticajem očekivanja da će tražnja nastaviti da jača jer se Kina, najveći uvoznik nafte, ponovo otvara nakon restrikcija Covid19, dok su ekonomski podaci za SAD bili pozitivni.

Posmatrano sa aspekta OPEC-a potrošači žele nižu cijenu nafte koja bi dovela do bankrotstva naftnih kompanija i zamrzavanja investicija u buduću proizvodnju. S druge strane, naftne kompanije sada ostvaruju rekordne profite. Ipak, ne investiraju u proizvodnju, pozivajući se na „neprijateljske“ politike vlada. Čini se da će tokom januara cijena nafte izbrisati dobitke zabilježene početkom mjeseca, uglavnom pod uticajem izvještaja koji su pokazali neočekivanu ponudu nafte od strane Rusije, ali i zbog pojačane zabrinutosti oko ekonomije SAD, a uprkos očekivanom rastu tražnje za naftom od strane Kine. Reuters je objavio vijest da bi utovar nafte iz ruskih baltičkih luka trebalo da poraste za 50% tokom ovog mjeseca u odnosu na decembar. Trgovci smatraju da do porasta dolazi jer pokušavaju zadovoljiti snažnu potražnju u Aziji, te izvući korist iz rasta globalnih cijena energije, a što su potvrdili i izračuni Reutersa.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 79,68 USD (EUR 73,32). Tokom protekle sedmice cijena nafte je smanjena za 2%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na osnovu njih.

Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.926,08 USD (EUR 1.774,21).

Tokom protekle sedmice cijena zlata se stabilizovala blizu najvišeg nivoa u posljednjih devet mjeseci, nakon što su ekonomski podaci za SAD za IV kvartal 2022. godine ukazali na to da je ekonomija bilježila veći rast nego što se očekivalo, a što je protumačeno kao signal da je ekonomija i dalje otporna uprkos visokoj inflaciji i rastu kamatnih stopa.

Cijena zlata je u ponedjeljak blago smanjena u odnosu na dan ranije pod uticajem jačanja USD i rasta prinosa, dok su investitori iščekivali objavljivanje ekonomskih podataka za SAD, usred očekivanja sporijeg povećanja referentne kamatne stope Feda. Do sredine sedmice cijena je imala tendenciju rasta, uglavnom zbog slabijeg USD, ali i manje agresivne politike Feda. Pad cijene ovog plemenitog metala zabilježen je u četvrtak nakon što su objavljeni pozitivni ekonomski podaci za SAD, koji su umanjili tražnju za sigurnim investicijama poput zlata. Zlatom se u petak trgovalo u uzanom rasponu, te je na zatvaranju tržišta zabilježen blagi rast u odnosu na dan ranije. Opreznost oko inflacije u SAD, kao i očekivanog ishoda sjednice Feda koja se održava u ovoj sedmici, takođe utiču na investitore u zlato. Investitori su trenutno fokusirani na predstojeću sjednicu FOMC-a. Očekuje se nastavak rasta kamatnih stopa, ali sporijim tempom. Odluke ovog tijela će imati direktan uticaj na cijenu zlata.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.928,04 USD (EUR 1.774,05). Posmatrano na sedmičnom nivou cijena zlata je povećana za 0,10%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

